

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีวัตถุประสงค์การวิจัย คือ การสำรวจสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ สมรรถนะวิชาชีพที่ครูบรรณารักษ์ต้องการพัฒนาเพื่อนำไปเป็นแนวทางการจัดทำคู่มือการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ และผลจากการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อการพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่สามารถขับเคลื่อนนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนสำหรับการดำเนินการวิจัยซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนหลัก ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1

การศึกษาและสำรวจสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

ขั้นตอนที่ 2

การสำรวจสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์เพื่อส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

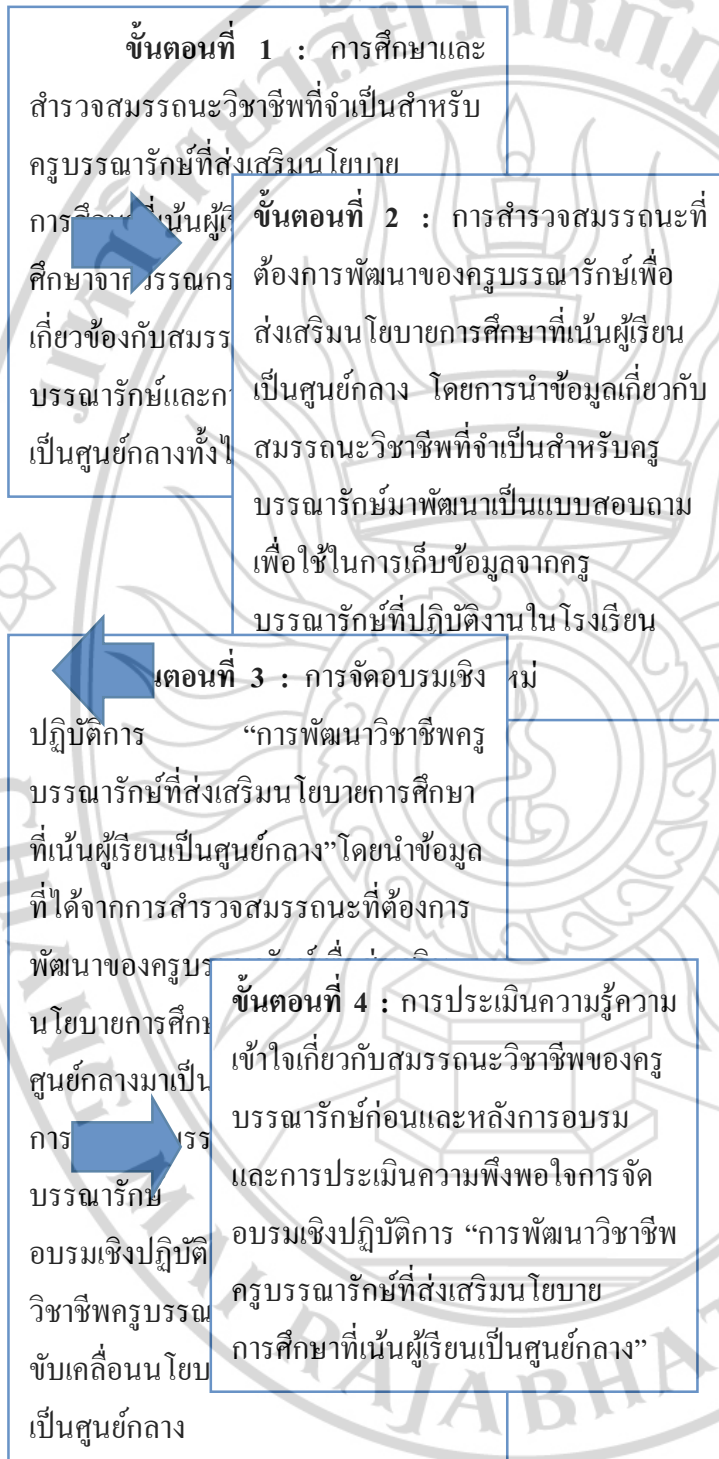
ขั้นตอนที่ 3

การจัดทำคู่มือการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”

ขั้นตอนที่ 4

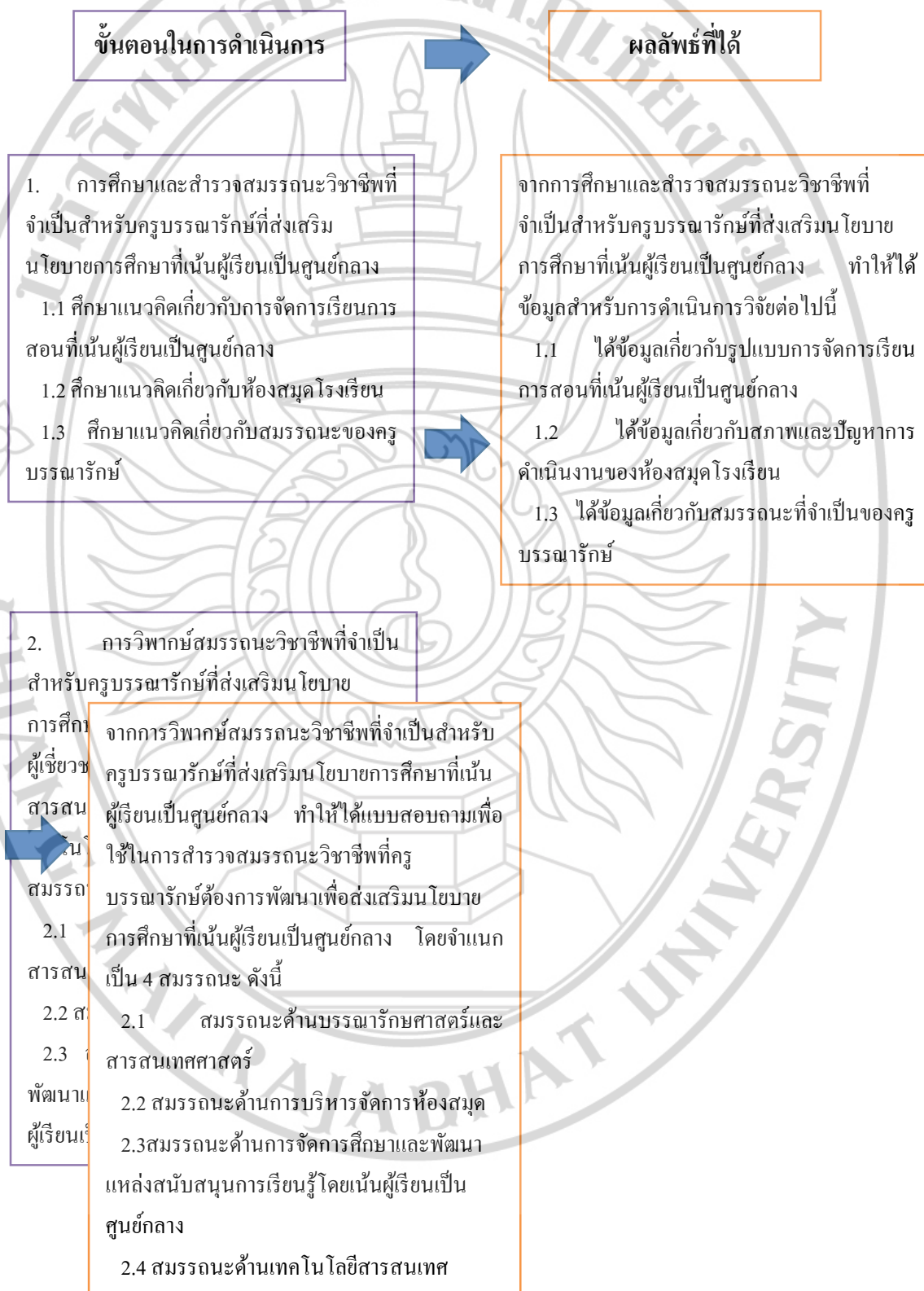
การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ก่อนและหลังการอบรม และการประเมินความพึงพอใจการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”

ทั้งนี้ รายละเอียดของขั้นตอนการดำเนินการวิจัยทั้ง 4 ขั้นตอน นำเสนอเป็นเป็นแผนภาพ
ได้ดังนี้

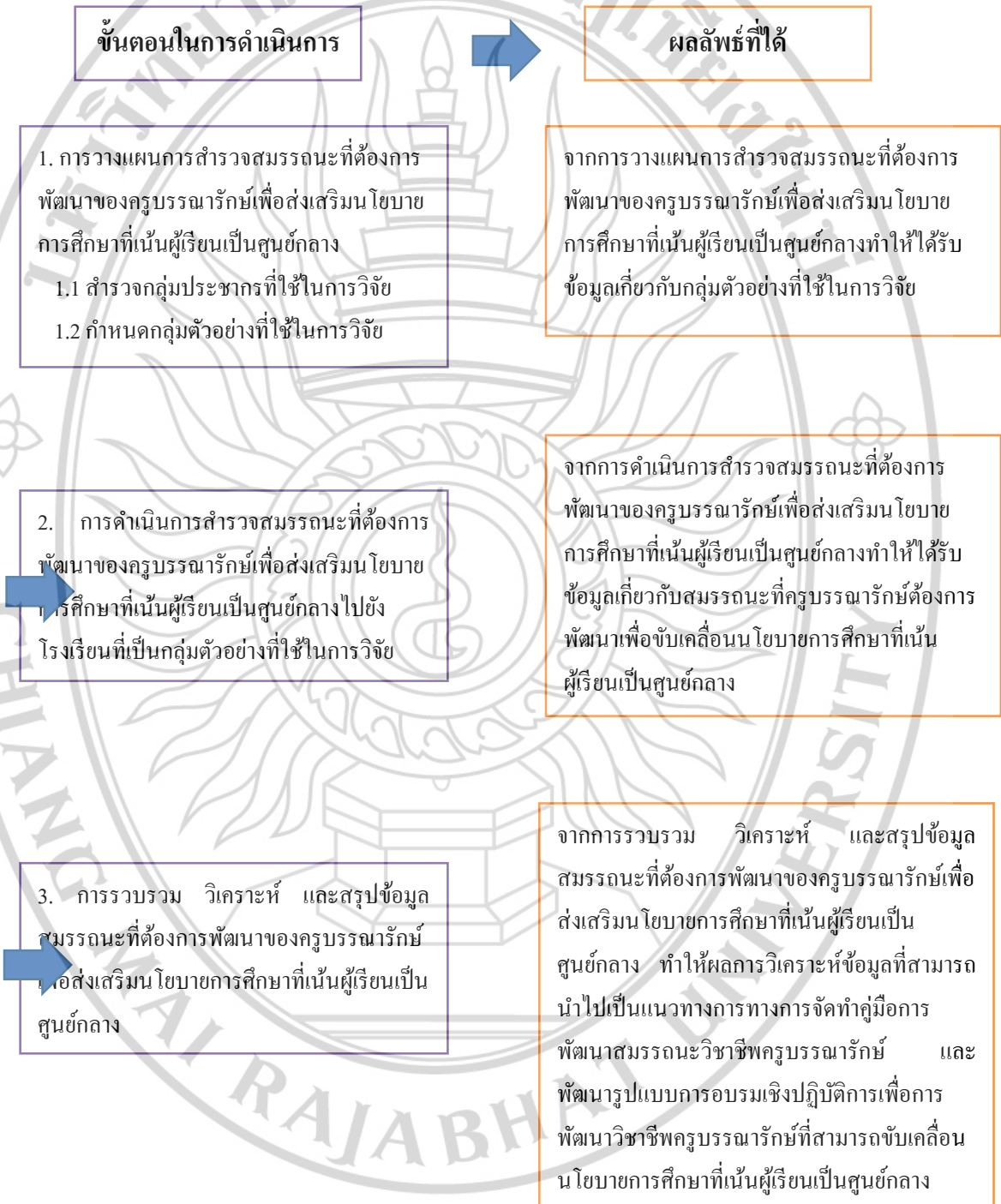
การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1

การศึกษาและสำรวจสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

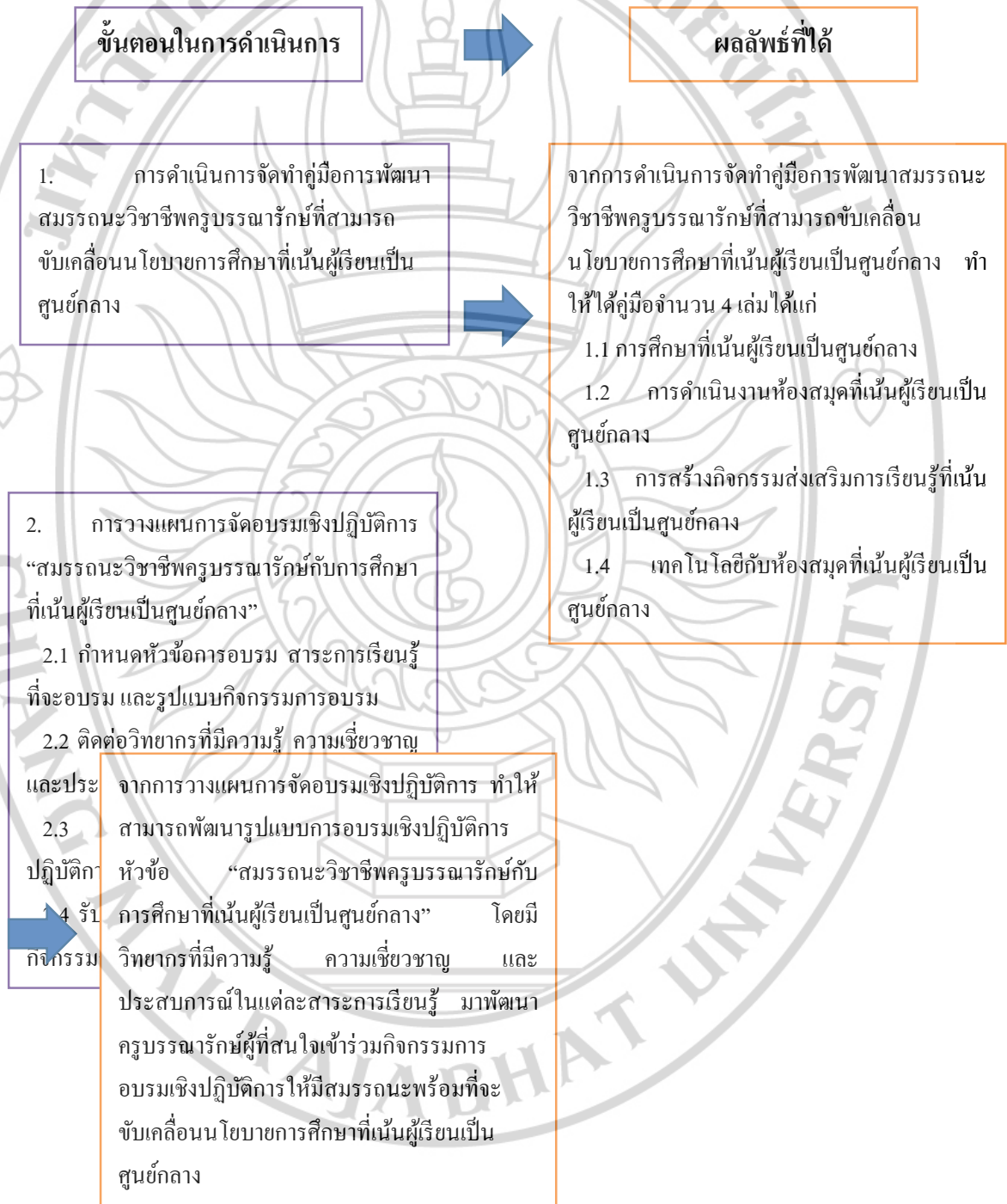
การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2

การสำรวจสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์เพื่อส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง

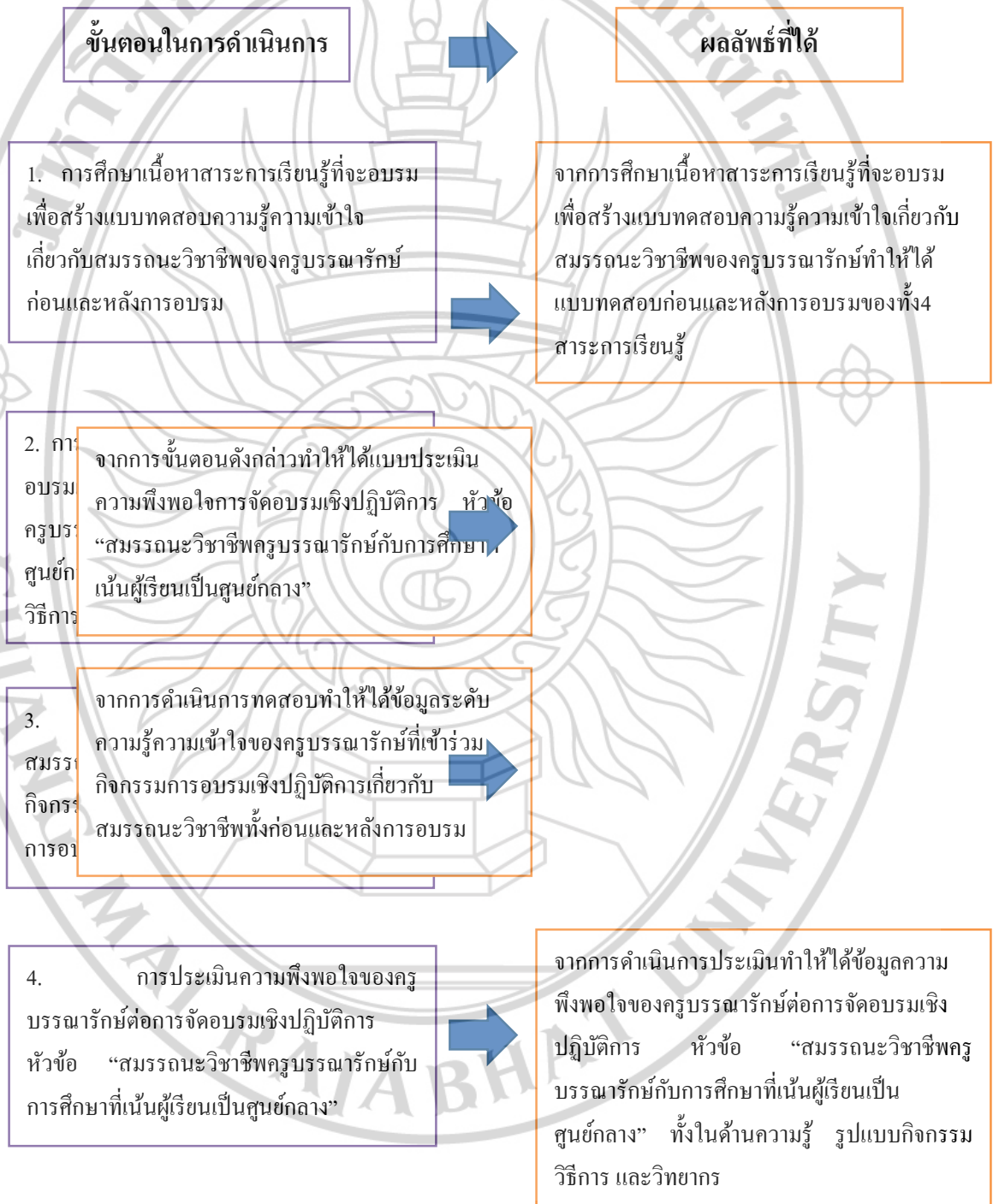
การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3

การจัดทำคู่มือการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์ และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ
“สมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์กับการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”

การดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4

การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ก่อนและหลังการอบรม และการประเมินความพึงพอใจการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง”

รายละเอียดการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 1

การศึกษาและสำรวจสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยวิเคราะห์จากเอกสารต่าง ๆ ที่เผยแพร่ทั้งในรูปแบบสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ตลอดจนศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

2. สรุปสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ค้นพบจากเอกสารต่าง ๆ โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

2.1 สมรรถนะด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

2.1.1 สมรรถนะด้านทรัพยากรสารสนเทศ

2.1.2 สมรรถนะด้านการจัดการสารสนเทศ

2.1.3 สมรรถนะด้านการเข้าถึงสารสนเทศ

2.2 สมรรถนะด้านการจัดการ

2.2.1 สมรรถนะด้านการกำหนดนโยบาย

2.2.2 สมรรถนะด้านการบริหารบุคคล

2.2.3 สมรรถนะด้านงบประมาณ

2.2.4 สมรรถนะด้านการประชาสัมพันธ์

2.2.5 สมรรถนะด้านการประกันคุณภาพ

2.3 สมรรถนะด้านการศึกษา

2.3.1 สมรรถนะด้านการเรียนการสอน

2.3.2 สมรรถนะด้านการจัดทำโครงการ

2.3.3 สมรรถนะด้านการจัดกิจกรรม

2.4 สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.4.1 สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2.4.2 สมรรถนะด้านการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศ

2.4.3 สมรรถนะด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในการทำงาน

3. การจัดสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์สมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ด้านการศึกษา และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นผู้วิพากษ์ สมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 4 ด้าน โดยจัดขึ้นในวันที่ 10 มีนาคม 2560 ณ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ จากการจัด

กิจกรรมสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์สรณะวิชาชีพฯ ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะในการเพิ่มเติมและปรับแก้รายละเอียด ตลอดจนปรับภาษาที่ใช้ในการอธิบายสรณะแต่ละด้านให้มีความกระชับ ชัดเจน และเข้าใจง่าย โดยรายละเอียดที่จะกล่าวในบทที่ 4

รายละเอียดการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 2

การสำรวจสรณะวิชาชีพที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาแบบสำรวจสรณะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยนำรายการสรณะที่จำเป็นที่ผ่านกระบวนการวิพากษ์โดยผู้ทรงคุณวุฒินำมาพัฒนาเป็นแบบสำรวจที่ใช้ในการสำรวจสรณะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์เพื่อส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยจำแนกสรณะต่างๆ ออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ สรณะด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สรณะด้านการบริหารจัดการห้องสมุด สรณะด้านการจัดการศึกษาและพัฒนาแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสรณะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ดังรายละเอียดในบทที่ 4

2. การตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ เมื่อพัฒนาแบบสำรวจสรณะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแล้ว ได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้วิพากษ์สรณะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเป็นผู้ตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจอีกครั้ง โดยนำข้อเสนอที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามให้ถูกต้องและเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้คุณวุฒิก่อนนำไปใช้เก็บข้อมูลจริง

3. การเก็บข้อมูลโดยการสำรวจสรณะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เมื่อผู้วิจัยได้พัฒนาและตรวจสอบแบบสำรวจซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลสรณะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์เพื่อส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางแล้วผู้วิจัยจึงแจกแบบสำรวจไปยังโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการและดูแลห้องสมุดโรงเรียน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการเก็บครูบรรณารักษ์และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการและดูแลห้องสมุดโรงเรียนต่าง ๆ ในจังหวัดเชียงใหม่จำนวน 190 โรงเรียน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ครูบรรณารักษ์และบุคลากรทางการศึกษาที่

ได้รับมอบหมายให้บริหารจัดการและดูแลห้องสมุดโรงเรียนต่างๆ จำนวน 127 คน โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน ชีรวุฒิ เอกะกุล, 2543)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คือ แบบสำรวจสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ ซึ่งเป็นแบบเลือกตอบและเติมคำ

ตอนที่ 2 สมรรถนะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำนวน 4 ตอน ได้แก่ สมรรถนะด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการห้องสมุด สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาและพัฒนาแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยมีรายละเอียดดังนี้

สมรรถนะด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อย จำนวน 39 ข้อ

สมรรถนะด้านการบริหารจัดการห้องสมุด แบ่งออกเป็น 5 หัวข้อย่อย จำนวน 30 ข้อ

สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาและพัฒนาแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อย่อย จำนวน 20 ข้อ

สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ แบ่งออกเป็น 3 หัวข้อย่อย จำนวน 13 ข้อ

แบบสำรวจสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ให้แสดงความคิดเห็นตามระดับความคิดเห็นมี 5 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณ 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

มากที่สุด หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะนั้นระดับ 80 % ขึ้นไป

มาก หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะนั้นระดับ 60-79 %

ปานกลาง หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะนั้นระดับ 40-59 %

น้อย หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะนั้นระดับ 20-39 %

น้อยที่สุด หมายถึง มีความต้องการพัฒนาสมรรถนะนั้นระดับ 20 % ลงมา

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างแล้วผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลถึง ผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นจึงส่งแบบสำรวจพร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลทางไปรษณีย์พร้อมสอศของติดดวงตราไปรษณียากรเพื่อให้ผู้ตอบแบบสำรวจส่งกลับคืน

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลการสำรวจความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลและบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนจากแบบสำรวจ “สมรรถนะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์เพื่อส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำมาลงรหัสข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปตารางประกอบ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน โรงเรียน ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานตำแหน่งครูบรรณารักษ์/ ดูแลห้องสมุด การศึกษาทางด้านบรรณารักษศาสตร์/ สารสนเทศศาสตร์ การได้รับการอบรมหรือการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องสมุด กลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับมอบหมายให้สอน ช่วงชั้นของโรงเรียนที่ปฏิบัติงานและจำนวนนักเรียนในโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน สถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่และร้อยละ ส่วนวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสมรรถนะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางสถิติที่ใช้คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

รายละเอียดการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3

การจัดทำคู่มือพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “สมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์กับการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีรายละเอียดในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ในแต่ละสาระการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะวิชาชีพที่จำเป็นสำหรับครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทั้ง 4 ด้าน เพื่อทาบทามให้เป็นวิทยากรในการอบรมเชิง

ปฏิบัติการหัวข้อ “สมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์กับการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ซึ่งได้รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตอบรับเป็นวิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้

สมรรถนะด้านบรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์ และด้านการบริหารจัดการห้องสมุด นำมาพัฒนาเป็นหัวข้อในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การดำเนินงานห้องสมุดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” และ “การสร้างกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” นอกจากนี้ในหัวข้อนี้ยังเป็นการบูรณาการสมรรถนะด้านบรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์ สมรรถนะด้านการบริหารจัดการห้องสมุด และสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาและพัฒนาแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในประเด็นการพัฒนาแหล่งสนับสนุนการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งวิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องนี้คือ นายวิมล คำบุญเรือง อดีตบรรณารักษ์โรงเรียนเพลินพัฒนาในเครือซีเอ็ม และโรงเรียนปัญญาเด่น โรงเรียนทางเลื้อกวิถีพุทธ

สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง นำมาพัฒนาเป็นหัวข้อในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นวิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องนี้ คือ อาจารย์ ดร. ชไมมน ศรีสุรักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

สมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศนำมาพัฒนาเป็นหัวข้อในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง “เทคโนโลยีกับห้องสมุดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ผู้เชี่ยวชาญที่เป็นวิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องนี้ ได้แก่ อาจารย์ ดร. สรคม ดิสสะมาน อาจารย์ประจำภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2. เมื่อได้ผลการสำรวจความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลและบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียนจากแบบสำรวจ “สมรรถนะที่ต้องการพัฒนาของครูบรรณารักษ์เพื่อส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว จึงได้ประสานไปยังผู้เชี่ยวชาญที่ตอบรับเป็นวิทยากรในการอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อ “สมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์กับการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ทั้ง

3 ท่านข้างต้นเพื่อที่จะได้จัดเตรียมเนื้อหาการอบรมเชิงปฏิบัติการให้สอดคล้องกับผลการสำรวจความคิดเห็นของครูบรรณารักษ์และบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ดูแลและบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียน และจัดทำการจัดทำคู่มือพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางต่อไป

3. การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “สมรรถนะวิชาชีพครูบรรณารักษ์กับการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” เมื่อได้ดำเนินการกำหนดหัวข้อการอบรม สาระการเรียนรู้ที่จะอบรม ติดต่อกับวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญ และกำหนดรูปแบบกิจกรรมการอบรมแล้วจึงได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการด้วยช่องทางต่าง ๆ ทั้งทางไปรษณีย์ ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และสื่อสังคมออนไลน์ โดยรับสมัครครูบรรณารักษ์ บุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ดูแล และบริหารจัดการห้องสมุดโรงเรียน และผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ดังกล่าวตามวันและเวลาที่กำหนด

รายละเอียดการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 4

การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ก่อนและหลังการอบรม และการประเมินความพึงพอใจการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีรายละเอียดในการดำเนินงานดังนี้

1. การประเมินความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ก่อนและหลังการอบรม โดยผู้วิจัยได้พัฒนาแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจของผู้เข้าอบรมเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ ซึ่งการพัฒนาแบบทดสอบดังกล่าวได้นำเนื้อหาในการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ทั้ง 4 หัวข้อ ได้แก่ การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การดำเนินงานห้องสมุดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การสร้างกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และเทคโนโลยีกับห้องสมุดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มาเป็นแนวทางในการพัฒนาแบบทดสอบดังกล่าว โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน คือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ก่อนและหลังการอบรม คือ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ ซึ่งเป็นแบบทดสอบให้ผู้เข้าอบรมเลือกตอบแบบถูกผิดจำนวนทั้งสิ้น 60 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 4 ชุดตามหัวข้อของการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ดังนี้

แบบทดสอบชุดที่ 1 เป็นแบบทดสอบก่อนอบรม (Pre-Test) และแบบทดสอบหลังอบรม (Post-Test) หัวข้อ “การศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” จำนวน 15 ข้อ

แบบทดสอบชุดที่ 2 เป็นแบบทดสอบก่อนอบรม (Pre-Test) และแบบทดสอบหลังอบรม (Post-Test) หัวข้อ “การดำเนินงานห้องสมุดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” จำนวน 15 ข้อ

แบบทดสอบชุดที่ 3 เป็นแบบทดสอบก่อนอบรม (Pre-Test) และแบบทดสอบหลังอบรม (Post-Test) หัวข้อ “การสร้างกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” จำนวน 15 ข้อ

แบบทดสอบชุดที่ 4 เป็นแบบทดสอบก่อนอบรม (Pre-Test) และแบบทดสอบหลังอบรม (Post-Test) หัวข้อ “เทคโนโลยีกับห้องสมุดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” จำนวน 15 ข้อ

ทั้งนี้ แบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ก่อนและหลังการอบรมในแต่ละชุด ข้อคำถามในแบบทดสอบก่อนและหลังการอบรมทั้ง 15 ข้อจะเป็นข้อคำถามเดียวกันซึ่งผู้วิจัยได้ให้ผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสมรรถนะซึ่งเป็นวิทยากรอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ดังกล่าวตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จากนั้นจึงนำมาสลับลำดับข้อให้มีการเรียงลำดับที่แตกต่างกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์จากผู้เข้าร่วมอบรมก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ในแต่ละหัวข้อ โดยชี้แจงรายละเอียดและแจ้งวัตถุประสงค์ของการทำแบบทดสอบ ซึ่งกำหนดระยะเวลาให้ผู้เข้าอบรมทำแบบทดสอบแต่ละชุดเป็นเวลา 15 นาที

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1) นำแบบทดสอบที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบทดสอบแล้วนำมาลงรหัสข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2) วิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ โดยนำคะแนนรวมของผู้เข้าอบรมในแต่ละหัวข้อมาเปรียบเทียบก่อนและหลังการอบรม ซึ่งผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสมรรถนะวิชาชีพของครูบรรณารักษ์ก่อนและหลังการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ มีรายละเอียดดังที่จะนำเสนอในบทที่ 4

2. การประเมินความพึงพอใจการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความพึงพอใจของผู้รับการอบรมที่มีต่อรูปแบบและหัวข้อในการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานคือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการ คือแบบประเมินความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” ซึ่งเป็นแบบประเมินความพึงพอใจที่ให้แสดงความคิดเห็นตามระดับความคิดเห็นมี 4 ระดับ เกณฑ์การให้คะแนนตามมาตราส่วนประมาณ 4 ระดับ (Rating Scale) โดยมีรายละเอียดคำตอบทั้งสิ้น 37 ข้อ โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ระดับความรู้ของผู้เข้าอบรมเชิงปฏิบัติการก่อนและหลังการอบรม จำนวน 2 ข้อ
- ตอนที่ 2 ความพึงพอใจต่อรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการในภาพรวม จำนวน 7 ข้อ
- ตอนที่ 3 ความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำนวน 7 ข้อ
- ตอนที่ 4 ความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อการดำเนินงานห้องสมุดที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำนวน 7 ข้อ
- ตอนที่ 5 ความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อการสร้างกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำนวน 7 ข้อ
- ตอนที่ 6 ความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการหัวข้อเทคโนโลยีกับห้องสมุดที่ส่งเสริมผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง จำนวน 7 ข้อ
- ตอนที่ 7 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการจากผู้เข้าร่วมอบรมหลังจากที่ดำเนินการอบรมเสร็จสิ้นทุกหัวข้อแล้ว โดยชี้แจงรายละเอียดและแจ้งวัตถุประสงค์ของการทำแบบประเมิน ซึ่งให้โอกาสผู้อบรมสามารถประเมินได้อย่างอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการฯ ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) นำแบบประเมินที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบแบบประเมินแล้วนำมาลงรหัสข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ ประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ในการวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอในรูปตารางประกอบ

2) วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” โดยสถิติที่ใช้ คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการกำหนดคะแนนตามระดับความคิดเห็นออกเป็น 4 ระดับ ดังนี้

คะแนน 1 หมายถึง ความรู้/ ความพึงพอใจ น้อยที่สุด

คะแนน 2 หมายถึง ความรู้/ ความพึงพอใจ น้อย

คะแนน 3 หมายถึง ความรู้/ ความพึงพอใจ มาก

คะแนน 4 หมายถึง ความรู้/ ความพึงพอใจ มากที่สุด

ซึ่งเกณฑ์ในการประมวลผลความรู้/ ความพึงพอใจแยกเป็น 4 ระดับ และคิดช่วงคะแนน

โดยคำนวณจากสูตร = $\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}}$

จำนวนอันตรภาคชั้น

$$= 4 - 1/4$$

$$= 0.75$$

ดังนั้น เกณฑ์ที่ใช้การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยจึงมีเกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.75 หมายถึง มีความรู้หรือมีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

ค่าเฉลี่ย 1.76-2.50 หมายถึง มีความรู้หรือมีความพึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.25 หมายถึง มีความรู้หรือมีความพึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 3.26-4.00 หมายถึง มีความรู้หรือมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาวิชาชีพครูบรรณารักษ์ที่ส่งเสริมนโยบายการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง” มีรายละเอียดดังที่จะนำเสนอในบทที่ 4